

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
העותרת למען הגאולה האמיתית והשלמה נ' עיריית תל-אביב-יפו
עת"מ 18-06-18-5049
סוג עניין: אחר
תאריך פתיחה: 21 יוני 2018
רמת חיסיון: פתוחה לציבור

**בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

העותרת למען הגאולה האמיתית והשלמה (ע.ר 580428068)

העותרת

ע"י ב"כ עוה"ד איתי רוזין ויניב כהן
משה לוי 11 ראשלי"צ (בניין UMI)
טל': 077-2050041 ; פקס': 077-2050047

- נ ג ד -

מדינת ישראל ע"י- עיריית תל-אביב יפו

רחוב אבן גבירול 69 ת"א
טלפון: 03-7244960 פקס: 03-5216465

המשיבה

עתירה מנהלית

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו על תנאי המורה למשיבה לבוא ולנמק מדוע לא תבוטל
הדרישה להיעדר מחיצה בין גברים לנשים שהציבה המשיבה כתנאי לקיומו של אירוע ציבורי
בהפרדה למגזר החרדי בכיכר רבין המכונה "משיח בכיכר".

כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע מועד זחוף לדיון בעתירה וככל הניתן ליום 21.6.18
החל מהשעה 15:00, בשם לב לכך שהאירוע האמור עתיד להתקיים ביום 25.6.18.

ואלו נימוקי העתירה:

א. רקע-הצדדים

1. העותרת הינה אגודה המנהלת את כל פעילותה של חב"ד בנושא הגאולה והמשיח שהוקמה
כחלק מפעילות בית חב"ד בת ים שהוא בית חב"ד הראשון בישראל והמונה עשרות אלפי
חברים ומשפחות המקושרות לאגודה ולפעילות העותרת.
2. כחלק מפעילותה הדתית של העותרת הנהיגה העותרת כנסי התחזקות שעיקרם קבלת עול
מלכות שמיים, תפילה המונית בציבור שמיעת דרשות, ברכת קידוש הלבנה וכיוצא בזה.
אירועים אלו נשענים על מסורת רבת שנים במסגרתה הרבי נהג לערוך כנסים אלו.
3. העותרת הנהיגה בכל שנה לערוך כנס המכונה "משיח בכיכר" שכינויו ניתן לו על שם הכנס
הגדול והמוצלח שהיה בשנת 2016 בכיכר רבין.
4. עד כה קיימה העותרת מספר רב של אירועים דומים במרחב הציבורי לרבות בכיכר רבין
בת"א ובאישורה של המשיבה למרות שאף אירוע זה היה בהפרדה מלאה ובאמצעות
מחיצה!

5. מדובר באירועים מרובי משתתפים, אירועים דתיים, שהתקיימו בנוכחות גברים ונשים בהפרדה מלאה על פי ההלכה, אירועים שנחלו הצלחה רבה ומהווים את הקשר ההדוק בין המבקשת למשיבה, אשר מורגלת ליתן אישורים מעין אלו לעותרת וזאת ללא כל תנאי.
6. ביום 12.3.18 שלח ראש העותרת בקשה למשיבה לאשר שימוש במרחב הציבורי לשם קיום אירוע "משיח בכיכר", אירוע הכולל תפילת ערבית, ברכת הלבנה, אמירת תהילים כמנהג חב"ד בליווי הופעות זמרים ודרשות על הבמה מעת לעת בענייני גאולה ומשיח.
7. זה המקום לציין, כי בבקשת העותרת צוין באופן מפורש בזו הלשון:

"הפרדה: האירוע חייב להיות נפרד, דהיינו גברים לחוד ונשים לחוד באמצעות מחיצה בריעות ושולטים"

---רצ"ב העתק הבקשה לקיום אירוע ומסומן כנספח 1

8. כבר ביום 13.3.18 למחרת היום אישרה המשיבה את הבקשה- ללמדך על ההיכרות של המשיבה עם האירוע האמור ומנהליה וכן לאור אישור האירועים הקודמים. למותר לציין, כי המשיבה אישרה את קיום האירוע וזאת **ללא כל תנאי!**

---רצ"ב העתק אישור המשיבה לקיום האירוע ומסומן כנספח 2

9. לאור אישור המשיבה את האירוע החלה העותרת בהפקת האירוע שלאור גודלו ומורכבותו ברי שדרש הוצאות רבות ומאמצים עליליים הן מצד העותרת והן מצד הציבור. על מנת לסבר את האוזן הרי שההוצאות לאירוע בסדר גודל שכזה מגיעות לכדי כ- מיליון ₪.
10. מדובר בהפקת אירוע הכולל: פרסומים בתקשורת, הזמנת אומנים מן הארץ ומחולל, הוצאות הקמת במות, הגברה, תאורה, שמירה ואבטחה ובנוסף מערך הסעות נרחב לקהל הרחב.
11. על מנת לוודא את השתתפותו של הציבור הרי שבפרסומים ציינה העותרת, כי האירוע יהיה בהפרדה מלאה- והכול מתוך רצונם של הציבור עצמו שהינו תרדי בהפרדה וכפי שהיה באירועים קודמים.
12. ראוי לציין, כי בעקבות אישור קיום האירוע הרי שהעותרת אף קיבלה אישור המשיבה על "תוכנית בטיחות" הכוללת מפה מפורטת של האירוע ובה בין היתר שרטוט הבמה, אזור הגברים, אזור הנשים וגדר ההפרדה. (המפה תוצג בדיון)

ב. המשיבה שינתה את עמדתה מתוך לחץ פוליטי

13. למרות האמור לעיל הן בדבר אישור האירוע ללא כל תנאי, והן בדבר קיומם של אירועים דומים בעבר, ולפתע פתאום ביום 18.6.18 יצאה המשיבה בהודעה באמצעות ראש עיריית ת"א רון חולדאי, כי העירייה לא תאפשר את קיום האירוע בהפרדה.
14. עוד יותר מצער לגלות, כי את ההחלטה בעניין האירוע בחר ראש עיריית ת"א רון חולדאי לפרסם באמצעות סרטון בדף הפייסבוק – וכך נודע לעותרת על ההחלטה בעניינה.
15. לא ניתן להתעלם מריח פוליטי חריף הנודף מהחלטה זו!

16. את החלטתו זו כינה מר חולדאי כרצון להותיר את ת"א "חופשית" ולא ברור האם בכך כוונתו הייתה חופשית מהציבור הדתי שכן אין חולק שאף הציבור הדתי בעיר ראוי לקיומם של אירועים המותאמים לאופי חייו ובהתאם למצוות הדת.
17. את ההחלטה על ביטול ההפרדה נימק מר רון חולדאי בכך שמדובר בהדרת נשים. בכל הכבוד, נימוק זה מצביע על בורות וחוסר הבנה יותר מאשר על שמירה על זכויות נשים. כל בר בי רב יודע שהציבור הדתי נר לרגליו השמירה על הפרדה בין נשים וגברים וככל ולא תהיה הפרדה באירוע הרי שזו היא הסיבה להדרת הנשים מן האירוע.
18. העיתוי של ההתבטאות ואופייה מצביעים על כך כי מדובר במניפולציה של ראש העירייה שבחר לעשות קמפיין מוקדם על חשבון הציבור הדתי שומר התורה ומצוות, ציבור שוודאי אף לו הזכות הטבעית לקיים אירועים במרחב הציבורי ובהתאם לאופיו הדתי אף בהפרדה.
19. בשים לב לאמור הרי שוודאי יש לתמוה מדוע המשיבה נזכרה לחזור בה מהאישור שנתנה עוד ביום 12.3.18 לקיום האירוע ללא כל תנאי, אך ימים בודדים בטרם מועד האירוע.
20. מיד לאחר ההחלטה למנוע את קיום האירוע בהפרדה באופן מלאכותי זימנה המשיבה את נציגי העותרת לשימוע שהתקיים ביום 19.6.18.
21. אמרנו באופן מלאכותי כיוון שברור לכל שמדובר היה בשימוע ל- "פרוטוקול", כאשר ההחלטה כבר נתקבלה ביום 18.6.18, והשימוע אך נועד להכשיר החלטה זו באופן "חוקי".
22. במהלך השימוע השמיעה העותרת את קולן של נשים מקהילת חב"ד שאמרו כי רצונם הוא להגיע לאירוע ולא יעלה בידם להגיע בהיעדר מחיצה. עולה מן האמור כי דווקא ההחלטה על ביטול המחיצה היא החלטה המדירה את הנשים כולן מהשתתפות באירוע.
23. ביום 20.6.18, ניתנה החלטת המשיבה בשימוע, לפיה ניתן לערוך את האירוע בהפרדה אולם המשיבה מתנגדת להפרדה באמצעות מחיצה ובלשון ההחלטה:

"אישורה העקרוני של העירייה לשימוש בכיכר רבין לטובת האירוע מותנה בכך שלא תתקיים במסגרתו הפרדה מגדרית באמצעות מחיצות פיזיות"

---רצ"ב העתק החלטת המשיבה ומסומן כנספח 3

24. החלטה זו כמוה כהטלת אות קלון על האירוע כולו באשר לציבור החרדי שעתיד להיות נוכח באירוע ולקדש הלבנה ו/או להתפלל תפילת ערבית בציבור ו/או לאמר תהילים בציבור מדובר בהלכה מחייבת על פי השולחן ערוך, הלכה שאין להקל בה ואף יש להחמיר בה לכל הדעות בעיקר בקהילת חב"ד שהרבי הורה להם באגרות קודש כי חייבת להיות מחיצה בין גברים לנשים בחתונה.
25. התנהלות המשיבה והותרת החלטתה על כנה תגרום לביטול האירוע ולהפסדים כספיים עצומים שייגרמו לעותרת. לא יעלה על הדעת שרשות מנהלית תפעל באופן חסר אתריות בעודה מאשרת אירוע מחד ובסמוך למועד האירוע מספר ימים קודם לכן חוזרת בה ומשנה את החלטתה.

הטיעון המשפטי

ג. עמדת המשיבה נוגדת חוק מפורש

26. בהחלטת המשיבה מיום 20.6.18, התנתה המשיבה את קיום האירוע בכך שלא תתקיים במסגרתו כל הפרדה בין נשים לגברים. לשיטת המשיבה כל הפרדה בין נשים וגברים במרחב הציבורי מהווה הפליה פסולה.

27. עמדת המשיבה הסתמכה באופן בלעדי על דוח הצוות המשרדי לבחינת תופעת הדרת נשים במרחב הציבורי (להלן: "הדוח המשרדי"), אשר מסקנותיו אומצו בהחלטת ממשלה.

28. ע"פ מסקנות הדוח המשרדי, לשיטת המשיבה, הרי שרשות ציבורית אינה יכולה להנהיג כל הפרדה בין גברים לנשים גם אם הדבר נעשה לכאורה לבקשתו של חלק מהציבור הנוגע לדבר.

29. אלא, שעמדת המשיבה ואף מסקנות הדוח עצמו נוגדות באופן מפורש את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות ביזור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000. (להלן: "חוק איסור הפליה")

30. כפי שנראה מיד, המתקק נתן דעתו לעניין הדרת נשים במרחב הציבורי ובחוק איסור הפליה התמודד באופן מפורש עם עניין זה תוך קביעת האיסורים הבאים בסעיף 3:

3(א) מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת מקום ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצר או השירות הציבורי, במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן שירות במקום הציבורי, מחמת גזע, דת או קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה, השתייכות מפלגתית, גיל, מעמד אישי, הורות או לבישת מדי כוחות הביטחון וההצלה או ענידת סמליהם.

31. אלא, שבצד האיסור קבע המתקק את החריגים הבאים:

"(ד) אין רואים הפליה לפי סעיף זה –

(1) כאשר הדבר מתחייב מאופיו או ממהותו של המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי;

(2) כאשר הדבר נעשה על ידי ארגון או מועדון, שאינו למטרת רווח, ונעשה לשם קידום צרכים מיוחדים של הקבוצה שאליה משתייכים החברים במועדון או בארגון, ובלבד שצרכים מיוחדים כאמור אינם נוגדים את מטרת החוק;

(3) בקיומן של מסגרות נפרדות לגברים או לנשים, כאשר אי הפרדה תמנע מחלק מן הציבור את הספקת המוצר או השירות הציבורי, את הכניסה למקום הציבורי, או את מתן השירות במקום הציבורי, ובלבד שההפרדה היא מוצדקת, בהתחשב, בין השאר, באופיו של המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי, במידת החיוניות שלו, בקיומה של חלופה סבירה לו, ובצרכי הציבור העלול להיפגע מן ההפרדה"

32. עינינו הרואות, כי המתקק בקביעת החריגים ראה לנגד עיניו דווקא את אותן האוכלוסיות שאורח חייהם מהול בהפרדה בין גברים ונשים כדוגמת האוכלוסייה הדתית. ברי, שלא ניתן- ואף אין זה רצון המחוקק- לכפות על אוכלוסיות אלו אורח חיים הנוגד את מצוות דתם ואורחות חייהם.

33. הלכה למעשה החריג הקבוע בסעיף 3(ד)3 קובע מפורשות, כי אין מדובר בהפליה כאשר אי ההפרדה תמנע מחלק מן הציבור את השירות הציבורי/הכניסה למקום הציבורי.

34. ודוק, לא יכולה להיות מחלוקת שהאירוע האמור ככל ולא יהא בהפרדה לא יוכל להתקיים הן מבחינת הקבל המוזמן, הן מבחינת האומנים שעתידים לעלות ולהופיע.

35. אם היה ספק למשמעות החריג האמור בחוק ולשאלה האם הוא מתיר את קיום האירוע בהפרדה הרי שהדברים שנשמעו בוועדת חוקה חוק ומשפט בדיונים לחקיקת חוק ההפליה אינם מותירים עוד ספק.

36. העותרים יפנו לישיבת וועדת חוק חוקה ומשפט מיום 30.10.2000 פרוטוקול מספר 188. בישיבה זו הציג המשנה ליועץ המשפטי לממשלה עוה"ד יהושע שופמן את החריג שבסוף נקלט לסעיף 3(ד)3 לחוק ההפליה וכך הציג את הדברים:

"בסייג הבא, שהוא נתון במחלוקת, אני אסביר את התיקון שעשינו ולמה לא עשינו תיקון אחר שביקשה העותרת לזכויות האזרח.

כתוב: אין רואים הפליה "בקיומן של מסגרות נפרדות לגברים או לנשים, כאשר אי-הפרדה תמנע את הספקת המוצר או השירות הציבורי או תמנע כניסה למקום ציבורי מחלק מן הציבור, מטעמי מסורת דתית או פרטיות, ובלבד שההפרדה היא מוצדקת..."

...בהתחשב, בין היתר, באופיו של המוצר, השירות או המקום הציבורי, במידת החיוניות שלהם, בקיומה של חלופה סבירה להם ובצרכי האוכלוסייה העלולה להיפגע מן ההפרדה "

37. למשמע החריג שהוצג הקשה חבר הוועדה אברהם רביץ וכך שאל את המשנה ליועמ"ש תוך הצגת שאלה כדוגמא שכאילו נכתבה לענייננו ממש:

"מה זה מוצדקת!..."

...אם אני מזמין זמר, למשל, את מרדכי בן-דוד, או אפילו זמר חילוני, ומסיבות דתיות אני עושה הפרדה, ואני אומר רק לגברים או רק לנשים."

38. אברהם רביץ קלע בשאלתו ממש למקרה דנן, מה הדין -לפי החריג שהוצע- אם רוצים לעשות הפרדה מוחלטת בין גברים לנשים בהופעה של זמר חרדי. והמשנה ליועמ"ש משיב לו מפורשות שההפרדה תהיה מותרת ולשם כך בדיוק נוסף החריג. לאור תשיבות העניין נביא את הדברים במלואם:

יהושע שופמן:

לזה נועד הסעיף.

יוסי כץ:

זה כתוב בסעיף 3(א). "כאשר אי-הפרדה תמנע את הספקת המוצר..."

זאת אומרת, אם אתה לא תעשה את ההפרדה, לא יבואו.

אברהם רביץ:

יכול להיות שיבואו, אבל אני, כרוב, לא רוצה שיבואו.

יהושע שופמן:

"הסעיף הזה נועד למצב שהרב רביץ דיבר עליו. הייתה הצעה לא לייחד סעיף להפרדה בין גברים לנשים, ההצעה היתה למחוק את המילים גברים ונשים ולאפשר הפרדות מסוגים שונים, ובלבד שזה מוצדק מהטעמים האלה. אני מציע לוועדה לא להסכים לזה, מפני שאם זה יפתח את הפתח למסגרות נפרדות לאשכנזים, לספרדים, ליהודים, לערבים, ללבנים ולשחורים, פתחנו פתח רחב מדי להפליה. זה, לדעתי, פוגע בלב החוק. רצינו שאותם דברים שלגביהם היה קונצנזוס, לא למנוע, אם, למשל, בהקרנת סרט לציבור החרדי, כשיש הפרדה בין גברים ונשים. אבל בכל זאת יש סייג, ובלבד שזה יוצדק בהתחשב בטעמים האלה, כיוון שיש הבדל בין הופעה של זמר לבין דבר שהוא שירות חיוני אחר, נניח, לצורך העניין, שירות רפואי"

39. הדברים כאילו נאמרו למקרה דנן. המחוקק באופן מפורש הביע את דעתו למטרות החריג הקבוע בסעיף 3(ד)(3), לפיו ניתן לקיים אירוע בהפרדה מגדרית כל עוד מדובר באירוע דתי ואי ההפרדה תמנע את קיומו של האירוע ו/או את השתתפותם של חלק מן הציבור המוזמן.

40. יו"ר הוועדה אמנון רובינשטיין סיכם את הדברים וכך אמר:

"יש כאן חברה מורכבת שיש בה אלמנטים שההפרדה היא נוהג מקובל, לא רק בשירותים חיוניים אלא בכל דבר, לא רק בקרב יהודים גם לגבי מוסלמים ודרוזים, שהפרדה זה חלק מאורח החיים ואנחנו לא רוצים לכפות עליהם אורח שונה"

41. בדבריו אלו הביע יו"ר הוועדה את האיזון הראוי שניסו חברי הוועדה לערוך ואכן בסופו של יום חוק ההפליה כלל את החריגים המצדיקים ומאפשרים את המשך קיום ההפרדה במגזר הדתי על מנת לאפשר לציבור זה לשמור על אורח חיים דתי על פי מצוות דתו.

42. אף בית המשפט העליון נדרש לעיסוק בשאלה ההדרה במרחב הציבורי וקבע את נוסחת האיזון בצורה השומרת על קבוצות מיעוט המבקשות להתנהל באופן שונה לגבי עצמה במרחב הציבורי:

"המבקשים לנהוג בעצמם במרחב הציבורי באופן שונה מתפיסת השוויון המקובלת במשפט הישראלי... להראות (בין היתר) כי הדרך בה היא מבקשת לנהוג אינה כופה את עצמה על מי שאינו מעוניין לנהוג כך באופן הפוגע בזכויותיו... ככל שקבוצת אנשים כאמור עומדת בדרישה זו, עומדת באמת ובלא הנחות, לא רק שאין מניעה מבחינה משפטית לאפשר לה לנהוג כך, יתכן אף שיש לנסות לסייע בידה – שכן

התחשבות באמונותיו ובצרכיו הדתיים של כל אדם היא מעקרונות היסוד של המשפט הישראלי" (בג"ץ 746/07 רגן נ' משרד התחבורה, פ"ד סד(2) 530, 544 (2011)).

43. הווה אומר שבית המשפט העליון לא רק שאינו אִנְסַר קיומה של הפרדה מגדרית במרחב הציבורי אלא אף סבור שיש לסייע בידי אלו המבקשים לנהוג כך על פי אורח חייהם.

ד. מדובר באירוע דתי מובהק המצדיק היעדרות לדרישת ההפרדה

44. מעבר לנדרש נציין, כי גם לשיטת המשיבה הנשענת על דוח הוועדה הרי שהמקרה דנן נופל בחריג המצומצם שנקבע בדוח הוועדה. אין מחלוקת שמדובר באירוע דתי מובהק, כי רובם המכריע של המשתתפים מעדיפים קיומה של הפרדה, וכי אי קיום ההפרדה

45. לא ברור על מה נשענת קביעת המשיבה, כי אין המקרה דנן מהווה אירוע העונה על החריג וכי אין מדובר באירוע דתי מובהק. גם בהינתן קיומן של הופעות אומנים הרי שבאופן מובהק מדובר באומנים חרדים שמסויבים להופיע בפני מעורב!

46. על פי פרסומי העותרת הרי שמדובר בכנס הכולל תפילה בציבור, מעמד קידוש לבנה, דרשות ונאומים של רבנים – כל אלו מתזקקים דווקא את הטענה שמדובר באירוע דתי מובהק.

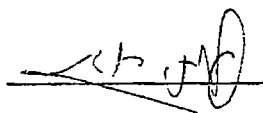
ה. סוף דבר

47. שגתה המשיבה בהחלטתה להתנות את קיום האירוע באי קיום מחיצה והכל לשיטתה בשם המלחמה בהדרת נשים. עמדת המשיבה היא היא שתגרום להזרת נשים באירוע האמור ולמעשה עלולה לגרום לביטול האירוע כולו.

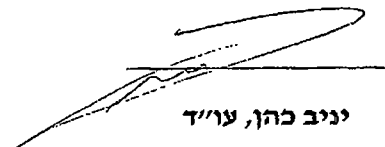
48. שגתה המשיבה בהחלטתה האמורה אף מהטעם שהחלטה זו נוגדת את הוראות חוק ההפליה שבאופן מפורש קבע סייג והתיר קיומם של אירועים דתיים בהפרדה.

49. שגתה המשיבה בהתנהלותה הנפסדת שעה שאישרה את האירוע האמור ומספר ימים בודדים – ובשל לחץ מגורמים עלומים – שינתה את דעתה למרות שהעותרת בהסתמכות על ההחלטה המקורית פעלה להפקת האירוע תוך הוצאות כלכליות כבדות שאינן ניתנות לביטול.

50. מכל האמור לעיל יתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את המשיבה ולהורות לה לבא וליתן טעם מדוע לא יינתנו הסעדים המפורטים בראשית עתירה זו; וכן לחייבה בהוצאות העתירה ושכרם של המייצגים.

איתי רוזין, עו"ד

ב"כ העותרת

יניב כהן, עו"ד